

Cynnig i newid yr ystod oedran o 4-11 i 3-11 yn Ysgol Llanybydder

Dogfen Ymgynghori

sirgar.llyw.cymru
carmarthenshire.gov.wales

Cynnwys

Cyflwyniad.....	3
Yr Ysgol sy'n Destun y Cynnig	3
Cefndir.....	5
Y Cynnig - Ysgol Llanybydder	6
Ffactorau penodol lle mae cynigion yn ymwneud ag ychwanegu dosbarthiadau meithrin	9
Yr ysgol/ysgolion y mae'r cynnig yn debygol o effeithio arni/arnynt.....	11
Ansawdd a safonau mewn addysg.....	14
Yr angen am leoedd a'r effaith ar hygyrchedd ysgolion.....	17
Adnoddau addysg yn yr ysgol a goblygiadau ariannol eraill y cynnig.....	18
Ffactorau cyffredinol eraill	19
Trefniadau Derbyn.....	20
Y Broses Ymgynghori.....	21
Asesiad Effaith Integredig	26
Atodiad A - Ffurflen Ymateb	27
Atodiad B – Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg	31

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen ymgynghori hon yn amlinellu cynnig y Cyngor i newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 o fis Medi 2026.

Mae'r ddogfen yn cynnig cyfle i rieni/gofalwyr, staff ysgol ac unrhyw un arall sydd â diddordeb gyflwyno unrhyw sylwadau neu opsiynau eraill y maent yn dymuno iddynt gael eu hystyried. Ar ôl ymgynghori ynghylch y newid arfaethedig, bydd y Cyngor yn ystyried a ddylid gweithredu'r cynigion hyn.

Bydd y Cyfnod Ymgynghori ar gyfer y cynnig yn cael ei gynnal rhwng 4/9/2025 a 16/10/2025. Ni fydd unrhyw ymatebion sy'n dod i law ar ôl y dyddiad cau yn cael eu hystyried.

Bydd y broses ymgynghori yn dilyn y canllawiau a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru fel y nodwyd yn y [Côd Trefniadaeth Ysgolion \(2018\)](#).

Yr Ysgol sy'n Destun y Cynnig

Lleoliad yr Ysgol		Ysgol Llanybydder
Troed-y-Bryn, Llanybydder, SA40 9RN		
Ystod Oedran		4-11
Categori'r Ysgol (Cymunedol, Gwirfoddol a Gynorthwyir, Gwirfoddol a Reolir)		Cymunedol
Categori laith		3 (Cyfrwng Cymraeg)
Nifer y disgyblion ar y gofrestr (CYBLD 2025)	Oedran Meithrin	2
	Derbyn – B.6	56
	Cyfanswm	58
Nifer y disgyblion ar y gofrestr yn flaenorol (gan gynnwys disgyblion meithrin) (CYBLD)	Ionawr 2024	63
	Ionawr 2023	68
	Chwefror 2022	68
	Ebrill 2021	77
Amcanestyniadau o Nifer y Disgyblion (ac eithrio disgyblion meithrin) (2025)	Ionawr 2026	54
	Ionawr 2027	54
	Ionawr 2028	56
	Ionawr 2029	53
	Ionawr 2030	52
Capasiti Meithrin 24/25		10
Capasiti Derbyn-B.6 24/25		90
Cyfanswm Capasiti 24/25		100
Capasiti Meithrin 25/26		12
Capasiti Derbyn-B.6 25/26		90
Cyfanswm Capasiti 25/26		102

Cost fesul disgybl (2024/25)	£5,010
Cyllideb Ysgol (2024-2025)	£315,646
Canlyniad Arolygiad Estyn (2022)	Adroddiad arolygiad Ysgol Gynradd Gymunedol Llanybydder 2022
Categori Cyflwr Adeilad (2024)	B

(CYBLD) - Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion

Graddau Categori Cyflwr Adeilad	
Gradd A	Fel newydd
Gradd B	Yn weithredol ddiogel, ac yn dangos mân ddirywiad yn unig
Gradd C	Gweithredol ond angen gwaith atgyweirio neu amnewid mawr yn y tymor byr i'r tymor canolig.
Gradd D	Anweithredol neu risg ddifrifol o fethiant mawr

Cefndir

Mae'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 wedi'i baratoi mewn ymateb i benderfyniad Cabinet y Cyngor i gael gwared ar Bolisi Plant sy'n Codi'n 4 oed Sir Gaerfyrddin, lle roedd plant yn gymwys yn hanesyddol i fynd i addysg gynradd amser llawn ar ddechrau'r tymor ysgol pan oeddent yn troi'n bedair oed.

Yn dilyn cyfnod o ymgynghori â'r cyhoedd rhwng 19 Ionawr 2024 a 1 Mawrth 2024, penderfynodd Cabinet y Cyngor ar 25 Mawrth 2024 gael gwared ar Bolisi Plant sy'n Codi'n 4 oed Sir Gaerfyrddin, sy'n golygu, o 1 Medi 2025, y bydd plant yn gymwys ar gyfer ysgol amser llawn ar ddechrau'r tymor **ar ôl eu pen-blwydd yn bedair oed**. O'r dyddiad hwn, ni fydd unrhyw blant mewn darpariaeth amser llawn sy'n dair oed.

Mae plant sydd wedi troi'n dair oed yn gymwys i gael o leiaf 10 awr yr wythnos o ddarpariaeth addysg gymeradwy anstatudol ar sail sesiynol ran-amser, naill ai yn un o'r 42 o ysgolion cynradd yn y sir sydd wedi'u dynodi'n ysgolion 3-11 a lle mae'r ddarpariaeth hon yn cael ei chynnal gan y Cyngor, neu o leiaf 10 awr o addysg mewn lleoliadau cymeradwy nas cynhelir, fel meithrinfeydd dydd neu Gylchoedd Meithrin. Mae rhieni sy'n gweithio yn gallu cael mynediad at hyd at 30 awr o addysg a gofal plant wedi'u hariannu drwy Gynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru ar gyfer plant 3-4 oed cymwys.

Un o effeithiau cael gwared ar y Polisi Plant sy'n Codi'n 4 oed yw y bydd plant yn aros mewn lleoliadau darpariaeth feithrin a gofal plant am dymor ychwanegol bellach. Yn y tymor byr, gallai hyn greu galw ychwanegol am ddarparu addysg anstatudol ar gyfer mwy o blant tair oed, a galw cynyddol am ofal cofleidiol o bosib. Yn ddelfrydol, bydd y galw hwn yn cael ei fodloni gan y sector nas cynhelir lle bydd darparwyr yn gallu ehangu'r ddarpariaeth i dderbyn mwy o blant ar gyfer naill ai o leiaf 10 awr o addysg neu ofal cofleidiol, neu'r ddau.

Mewn cymunedau lle nad yw hyn yn digwydd a lle mae bylchau yn y ddarpariaeth o'r elfen addysg, mae'r Cyngor yn cynnig newid rhai o'n hysgolion 4-11 i fod yn ysgolion 3-11. Byddai hyn yn galluogi'r ysgolion hyn i ddarparu'r elfen o 10 awr o leiaf o addysg anstatudol a bod yn fwy cyson o ran darpariaeth ledled Sir Gaerfyrddin. Mae ysgol 3-11 yn derbyn cyllid dirprwyedig gan y Cyngor ar gyfer darparu addysg ran-amser i blant 3 oed.

Felly, nod y cynnig hwn yw mynd i'r afael â'r bwlch o ran darparu o leiaf 10 awr o addysg anstatudol i blant 3 oed yn ardal Llanybydder drwy gynnig newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11.

Y Cynnig - Ysgol Llanybydder

Y cynnig yw newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o fod yn ysgol 4-11 i fod yn ysgol 3-11 o fis Medi, 2026.

Y Trefniadau Presennol – *Status Quo*

Mae Ysgol Llanybydder yn Ysgol Gynradd cyfrwng Cymraeg 4-11 yn Llanybydder. Mae 58 o ddisgyblion ar gofrestr yr ysgol (CYBLD 2025) ar hyn o bryd.

Ar hyn o bryd mae Ysgol Llanybydder yn ysgol 4-11 ac felly nid yw'n cynnig darpariaeth addysg anstatudol ran-amser y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed. Mae hyn yn arwain at fwllch yn narpariaeth addysg yr ysgol rhwng 3 a 4 oed.

Mae addysg y Blynyddoedd Cynnar yn ddarpariaeth anstatudol sydd ar gael i blant 3 oed. Mae hawl gan bob plentyn 3 oed i gael lleoliad wedi'i ariannu gan Lywodraeth Cymru am o leiaf 10 awr yr wythnos mewn sefydliad cofrestredig drwy'r Grŵp Hawliau Bore Oes o'r tymor yn dilyn ei drydydd pen-blwydd.

Mae gwahanol fathau o ddarpariaeth y Blynyddoedd Cynnar ar gael ledled Sir Gaerfyrddin:

- 1 ysgol feithrin
- Dosbarthiadau Meithrin/Blynyddoedd Cynnar mewn ysgolion cynradd 3-11
- Darpariaeth gan y sector nas cynhelir sy'n bartneriaid yn y Grŵp Hawliau Bore Oes, fel Blynyddoedd Cynnar Cymru, Mudiad Meithrin a ddarparwyr preifat.

Mae darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar sydd ar gael yng nghyffiniau Ysgol Llanybydder ar hyn o bryd yn cael ei chynnig mewn ysgolion cynradd cyfagos a gynhelir yn Sir Gaerfyrddin, sef Ysgol Carreg Hirfaen (ysgol gynradd 4-11) ac Ysgol Llanllwni (ysgol gynradd wirfoddol a reolir 4-11) drwy ddarparwyr nas cynhelir.

Mae gan Ysgol Carreg Hirfaen, sef ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg 4-11, ddarparwr nas cynhelir (Cylch Meithrin) ar y safle sy'n darparu addysg y Blynyddoedd Cynnar. Mae Ysgol Carreg Hirfaen 5.8 milltir o Ysgol Llanybydder.

Yn yr un modd, mae gan Ysgol Wirfoddol a Reolir Llanllwni, sef ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg 4-11, ddarparwr nas cynhelir (Cylch Meithrin) ar y safle sy'n darparu addysg y Blynyddoedd Cynnar a gofal cofleidiol ar ddiwrnodau penodol. Mae Ysgol Wirfoddol a Reolir Llanllwni 4.3 milltir o Ysgol Llanybydder.

Yn ogystal, mae Ysgol Wirfoddol a Reolir Dyffryn Cledlyn, sef ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg 3-11 a gynhelir gan Gyngor Sir Ceredigion, 2.9 milltir o Ysgol Llanybydder.

Cryfderau'r *Status Quo*

- Dim newid i staff, disgyblion a'r gymuned ehangach
- Dim effaith ar ddarparwyr nas cynhelir sy'n darparu addysg y Blynyddoedd Cynnar yn yr ardaloedd cyfagos ar hyn o bryd

Gwendidau'r *Status Quo*

- Nid yw'r ysgol yn cynnig darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar; mae'n rhaid i blant deithio y tu allan i ddalgylch Ysgol Llanybydder i gael mynediad at ddarpariaeth addysg y blynyddoedd cynnar.
- Nid yw trefniadau presennol/*status quo* Ysgol Llanybydder yn cynnig yr un ddarpariaeth o ran addysg y Blynyddoedd Cynnar ag ysgolion cynradd cyfagos a gynhelir yn Sir Gaerfyrddin neu ysgol gynradd gyfagos a gynhelir gan Gyngor arall, sy'n cael effaith negyddol ar allu'r ysgol i gadw disgyblion o'i dalgylch.
- Mae rhai rhieni/gwarcheidwaid disgyblion sy'n byw yn nalgylch Ysgol Llanybydder yn dewis mynychu ysgolion eraill sydd â darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar, gan effeithio'n negyddol ar dderbyniadau Ysgol Llanybydder.
- Mae rhai plant sy'n byw yn nalgylch Ysgol Llanybydder yn colli'r cyfle i gael mynediad at ddarpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar oherwydd y diffyg darpariaeth sydd ar gael yn nalgylch yr ysgol.

Manteision ac Anfanteision y cynnig:

Manteision	Anfanteision
Mynd i'r afael â'r bwlb a nodwyd yn addysg y Blynyddoedd Cynnar yn nalgylch Ysgol Llanybydder	Effaith negyddol bosibl ar ddarparwyr sy'n cynnig addysg y Blynyddoedd Cynnar mewn ysgolion cynradd cyfagos ar hyn o bryd
Bydd yn darparu proses bontio fwy hwylus i'r ysgol o bosib; bydd disgyblion yn gyfarwydd â'r amgylchedd ysgol. Gallai hyn hefyd olygu y bydd plant yn mynychu ysgol yn eu hardal a'u cymunedau. Efallai y bydd manteision hefyd o ran cynaliadwyedd/cludiant os gall plant gael mynediad at ddarpariaeth sy'n lleol i'w cartref.	Risg ariannol bosibl i'r ysgol os yw'r galw am ddarpariaeth Blynyddoedd Cynnar yn amrywio
Bydd yn cael effaith gadarnhaol ar leihau nifer y lleoedd gwag yn yr ysgol	Cynyddu llwyth gwaith staff wrth gynnig darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar
Gallai ddenu mwy o ddisgyblion i fynychu'r ysgol	Posiblwydd o leihau'r galw am leoedd mewn ysgolion cyfagos sy'n cynnig darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar
Bydd yn ehangu darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg	

Bydd cynnig cyfleoedd cynnar i drochi yn y Gymraeg yn cael effaith gadarnhaol ar sgiliau dwyieithog ac ieithyddol plant.	
--	--

Manteision cael mynediad at addysg Blynyddoedd Cynnar ar safle ysgol

- Datblygu sgiliau sylfaenol yn gynnar
- Nodi anghenion dysgu yn gynnar
- Ymgysylltu â rhieni yn gynnar
- Helpu disgyblion i bontio i ddysgu cynradd a dysgu gydol oes

Rheoli Risg:

Risg		Rheoli Risg
1.	Methu â chael cymeradwyaeth statudol i weithredu'r cynnig	Dilyn y canllawiau a bennwyd yng Nghôd Trefniadaeth Ysgolion 2018
2.	Effaith niweidiol bosibl ar ddarparwyr eraill sy'n darparu addysg y Blynyddoedd Cynnar mewn ysgolion cynradd cyfagos ar hyn o bryd.	Ymgynghori â darparwyr yn ystod y Cyfnod Ymgynghori i gael eu barn am y cynnig a deall yr effaith bosib.
3.	Nid yw'r dosbarth meithrin yn yr ysgol yn derbyn digon o geisiadau	Nid oes modd rhagweld nifer y ceisiadau. Byddai hyn yn cael ei fonitro'n barhaus gan y Tîm Derbyn.

Opsiynau Eraill a ystyriwyd:

Opsiwn Arall	Disgrifiad	Rheswm dros ddiystyru'r opsiwn
Opsiwn 1	Status Quo – dim newid i Ysgol Llanybydder	Nid yw'n mynd i'r afael â'r bwlch yn narpariaeth addysg anstatudol y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed yn nalgylch Ysgol Llanybydder.
Opsiwn 2	Cynnig Darpariaeth y Blynyddoedd Cynnar mewn Ysgolion Cyfagos	Rhaid i ddisgyblion deithio allan o'r dalgylch i gael mynediad at ddarpariaeth addysg anstatudol y blynyddoedd cynnar i blant 3 oed mewn ysgolion eraill. Mae'n bosibl na fydd disgyblion yn cael eu derbyn os oes pwysau ar leoedd yn yr ysgolion.

Ffactorau penodol lle mae cynigion yn ymwneud ag ychwanegu dosbarthiadau meithrin

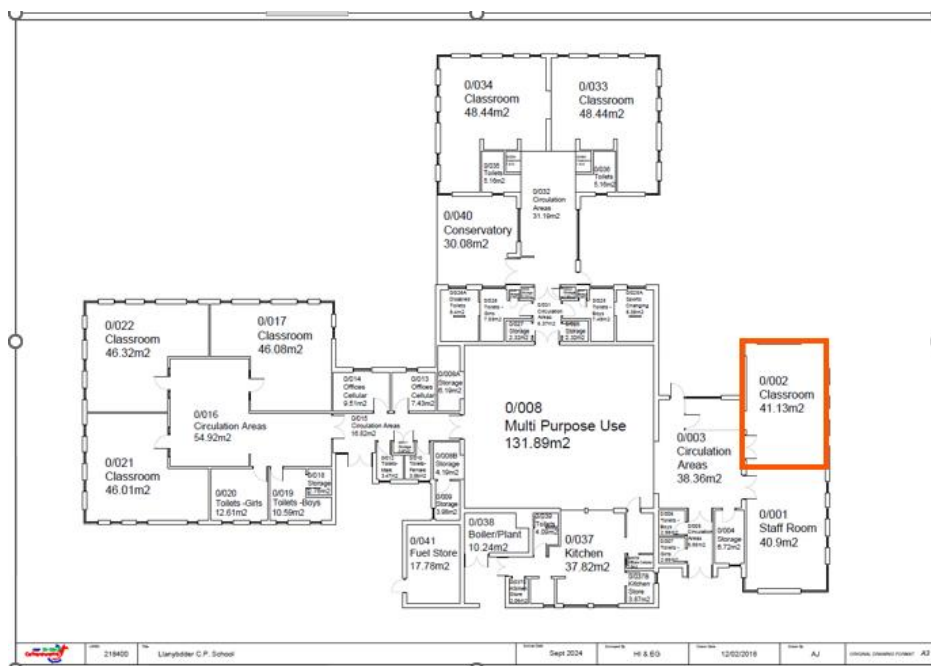
- ***Safon yr addysg feithrin a digonolrwydd yr adeiladau a'r cyfleusterau a gynigir yn yr ystafell ddosbarth ac yn yr awyr agored, a hyfywedd unrhyw ysgol sydd am ychwanegu lleoedd meithrin.***

Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo ac yn cael ei weithredu o fis Medi 2026, capasiti'r ysgol ar gyfer blwyddyn academiaidd 2026/27 yw 12 ar gyfer Oedran Meithrin a 90 ar gyfer Derbyn ac uwch, gan roi cyfanswm capasiti o 102.

Byddai'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 yn golygu y byddai'n rhaid i'r ysgol ad-drefnu ei strwythur dosbarthiadau presennol i ddarparu ar gyfer y disgyblion meithrin ychwanegol. Byddai hyn yn creu Capasiti Ysgol o 90, Capasiti Meithrin o 17, Cyfanswm Capasiti o 107 a Nifer Derbyn o 12.

Rhagwelir y bydd gan yr ysgol 56 o ddisgyblion ar y gofrestr (gan gynnwys disgyblion meithrin) ym mis Ionawr 2027, sy'n dangos ei bod yn debygol y bydd digon o adeiladau a chyfleusterau i ychwanegu lleoedd meithrin o fis Medi 2026 ymlaen.

Mae gan Ysgol Gynradd Gymunedol Llanybydder ddigon o le o ran ystafelloedd dosbarth i ddarparu ar gyfer disgyblion meithrin yn yr ysgol. Gall ystafell ddosbarth y Cyfnod Sylfaen 1/0/002 ar y Cynllun Llawr isod ddarparu ar gyfer y disgyblion meithrin. Mae lle i 17 o ddisgyblion meithrin yn yr ystafell ddosbarth.

Rhagwelir y bydd newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4–11 i 3–11 ac ehangu'r ddarpariaeth y mae'r ysgol yn ei chynnig i gynnwys addysg y Blynyddoedd Cynnar yn cael effaith gadarnhaol ar hyfywedd yr ysgol drwy sicrhau ei bod yn cynnig yr un ddarpariaeth ag ysgolion cynradd cyfagos. Gallai darparu addysg y Blynyddoedd Cynnar gynyddu nifer y disgyblion sy'n mynychu'r ysgol a fyddai'n cael effaith gadarnhaol ar hyfywedd yr ysgol.

- ***A oes angen rhagor o leoedd meithrin yn yr ardal.***

Mae bwlch yn narpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar yn nalgylch Ysgol Llanybydder gan ei bod yn ysgol 4-11 ac nid yw'n cynnig addysg y Blynyddoedd Cynnar.

- ***Lefel y galw am rai mathau o addysg feithrin e.e. cyfrwng Cymraeg neu ddarpariaeth ac iddi natur grefyddol.***

Fel y nodir uchod, mae bwlch yn narpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg yn nalgylch Ysgol Llanybydder gan ei bod yn ysgol 4-11 ac nid yw'n cynnig addysg y Blynyddoedd Cynnar.

- ***I ba raddau y bydd y cynigion yn integreiddio addysg y blynyddoedd cynnar â gwasanaethau gofal plant neu i ba raddau y maent yn gyson â dull gweithredu integredig.***

Pe bai'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 yn mynd rhagddo, byddai'n cefnogi dyhead yr ysgol i ddatblygu darpariaeth gofal cofleidiol ochr yn ochr â darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar gan sicrhau dull integredig o ran addysg a gofal.

- ***Effaith y cynigion ar sefydliadau eraill, gan gynnwys darparwyr sector preifat a thrydydd sector.***

Yn unol â'r Côd Trefniadaeth Ysgolion (2018), bydd y Ddogfen Ymgynghori yn cael ei rhannu â rhanddeiliaid allweddol y gallai'r cynnig effeithio arnynt. Mae hyn yn cynnwys y canlynol, ond nid y canlynol yn unig:

- awdurdod cynhaliol neu awdurdod cynhaliol arfaethedig unrhyw ysgol y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arni;
- cyrff llywodraethu ysgolion eraill y mae'r cynnig, ym marn y cynigydd, yn debygol o effeithio arnynt;
- yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth feithrin, unrhyw ddarparwyr annibynnol neu wirfoddol y gall y cynigion effeithio arnynt, gan gynnwys Mudiad Meithrin;
- yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth feithrin, y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc a/neu Bartneriaethau Datblygu'r Blynnyddoedd Cynnar a Gofal Plant, lle bo'r rhain yn bodoli;

Bydd hyn yn sicrhau bod rhanddeiliaid allweddol yn gallu ymateb i'r cynnig a mynegi unrhyw bryderon sydd ganddynt o bosib am effaith y cynnig i newid ystod oedran Llanybydder o 4-11 i 3-11. Bydd hyn yn galluogi'r Cabinet i ystyried yr holl farn ac effeithiau posibl cyn gwneud penderfyniad ynghylch sut i fwrw ymlaen.

Yr ysgol/ysgolion y mae'r cynnig yn debygol o effeithio arni/arnynt

Yn unol â gofynion y Côd Trefniadaeth Ysgolion (2018), darperir manylion isod am yr ysgolion y mae'r cynnig yn debygol o effeithio arnynt.

Enw'r ysgol		Ysgol Carreg Hirfaen	Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Llanllwni	Ysgol Dyffryn Cledlyn
Lleoliad yr Ysgol		Cwm-ann, Llanbedr Pont Steffan, SA48 8ET	Llanllwni, Pencader, SA39 9DX	Dre-fach, Llanybydder, SA40 9SX
Sir		Sir Gaerfyrddin	Sir Gaerfyrddin	Ceredigion
Ystod Oedran		4-11	4-11	3-11
Categori'r Ysgol (Cymunedol, Gwirfoddol a Gynorthwyr, Gwirfoddol a Reolir)		Cymunedol	Gwirfoddol a Reolir	Gwirfoddol a Reolir
Categori laith		3 (Cyfrwng Cymraeg)	3 (Cyfrwng Cymraeg)	3 (Cyfrwng Cymraeg)
Nifer y disgyblion ar y gofrestr (CYBLD 2025)	Meithrin	12	3	21
	Derbyn – B.6	152	34	86
	Cyfanswm	164	37	107
Nifer y disgyblion ar y gofrestr yn flaenorol (gan gynnwys disgyblion meithrin) (CYBLD)	Ionawr 2024	160	40	119
	Ionawr 2023	156	45	118
	Chwefror 2022	152	38	118
	Ebrill 2021	165	44	121
Amcanestyniad au o Nifer y Disgyblion (ac eithrio disgyblion meithrin) (2025)	Ionawr 2026	145	33	104
	Ionawr 2027	141	36	97
	Ionawr 2028	145	37	91
	Ionawr 2029	142	38	90
	Ionawr 2030	148	35	Ddim ar gael

Enw'r ysgol	Ysgol Carreg Hirfaen	Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Llanllwni Ysgol Gynradd	Ysgol Dyffryn Cledlyn
Capasiti Meithrin 24/25	18	5	17
Capasiti D-B6 24/25	160	42	120
Cyfanswm Capasiti 24/25	178	47	137
Capasiti Meithrin 25/26	17	5	17
Capasiti D-B6 25/26	160	43	120
Cyfanswm Capasiti 25/26	177	48	137
Cost fesul disgybl (2024/25)	£4,979	£5,305	£4,857
Cyllideb Ysgol (2024-25)	£796,632	£212,195	£548,889
Canlyniad Arolygiad Estyn	<u>Ysgol Carreg Hirfaen - Estyn</u>	<u>Ysgol Gynradd Wirfoddol Llanllwni - Estyn</u>	<u>Ysgol Dyffryn Cledlyn - Estyn</u>
Categori Cyflwr Adeilad (2024)	A	B	A

Ansawdd a safonau mewn addysg

Mae'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn gofyn am ddadansoddiad o effaith debygol y cynigion ar ansawdd a safonau addysg yn yr ysgol, gan ystyried meysydd arolygu perthnasol Estyn. Nodir y rhain yn yr adran ganlynol.

Barn y Cyngor yw, pe bai'r cynnig yn mynd rhagddo, y byddai Ysgol Llanybydder yn darparu addysg i ddisgyblion o 3-11 sydd o ansawdd cyfatebol o leiaf i'r ddarpariaeth 4-11 a gynigir ar hyn o bryd. Felly, ni ragwelir y byddai gweithredu'r cynnig hwn yn cael unrhyw effaith negyddol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol.

Blaenoriaethau cyfredol yr ysgol / argymhellion Estyn:

Cafodd Ysgol Llanybydder ei harolygu ddiwethaf gan Estyn ym mis Mehefin 2022 ac nid yw mewn categori gweithgarwch dilynol ar hyn o bryd. Mae hyn yn golygu bod yr ysgol wedi bodloni'r safonau gofynnol yn ystod yr arolygiad ac nid oes angen unrhyw waith monitro neu ymyrraeth ychwanegol gan Estyn.

Argymhellion Estyn:

- Darparu cyfleoedd cyson i ddisgyblion ddatblygu eu medrau ysgrifennu estynedig
- Gwella safon llawysgrifen a chyflwyniad gwaith disgyblion

Effaith debygol y cynnig i newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 ar:

Dysgu - safonau a chynnydd yn gyffredinol:

- Mae'r adroddiad arolygiad yn nodi, yn ystod cyfnod y disgyblion yn yr ysgol, bod y rhan fwyaf ohonynt yn gwneud cynnydd cryf yn eu medrau o'u mannau cychwyn. Maent yn caffael gwybodaeth, yn dwysáu eu dealltwriaeth ac yn datblygu eu medrau yn llwyddiannus mewn amrywiaeth ddiddorol o gyd-destunau dysgu.
- Mae medrau siarad y rhan fwyaf o ddisgyblion yn datblygu'n gadarn. Erbyn Blwyddyn 2, mae'r rhan fwyaf yn sgwrsio'n hyderus yn y Gymraeg. Mae'r disgyblion ieuengaf yn datblygu eu medrau marcio cynnar yn effeithiol wrth dynnu lluniau ac efelychu ysgrifennu llythrennau. Wrth iddynt ddatblygu, mae llawer yn ysgrifennu'n annibynnol at wahanol bwrpasau, gan ddechrau defnyddio geirfa a phatrymau addas.
- Mae'r disgyblion ieuengaf yn defnyddio offer mathemategol syml yn dda i adnabod rhifau. Wrth iddynt ddatblygu eu medrau ymhellach, mae ganddynt afael gadarn ar ffeithiau rhif a mesur ac maent yn trin data yn gywir.
- Mae medrau corfforol bron bob disgybl yn datblygu'n dda. Mae'r disgyblion ieuengaf yn ymarfer eu medrau yn gyson drwy wneud defnydd da o'r offer dringo, neu ddefnyddio'r beiciau cydbwysu yn fedrus.

- Mae dysgu a chynnydd yn ystod y blynyddoedd cynnar yn gryf ac felly ni ragwelir y byddai'r cynnig yn cael unrhyw effaith negyddol pe bai'n mynd rhagddo.

Llesiant ac agweddau at ddysgu:

- Mae'r adroddiad arolygiad yn nodi mai un o nodweddion cryfaf yr ysgol yw'r awyrgylch gartrefol a'r ffordd garedig ac addfwyn mae llawer o'r disgyblon hynaf yn gofalu am eu cyfoedion ieuengaf. Mae hyn yn cyfrannu'n gadarn at natur gynhwysol ac ethos gofalgwr yr ysgol. Mae disgyblion yn cyfarch ei gilydd ac oedolion yn barchus ac yn estyn croeso cynnes i ymwelwyr. Maent yn falch iawn o'u hysgol ac yn mwynhau bod yn rhan o'i chymuned.
- Mae bron bob disgybl yn dangos agweddau cadarn at ddysgu. Mae'r rhan fwyaf yn ymgymryd â thasgau'r dosbarth yn frwd ac yn cydweithio'n effeithiol gyda'i gilydd, mewn parau, grwpiau neu drwy gynnig cymorth i'w gilydd, pan fo angen. Maent yn dangos diddordeb yn eu gwaith ac yn barod i ddyfalbarhau er mwyn llwyddo.
- Mae bron bob disgybl yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol ac yn gwybod at bwy i droi am gyngor petai rywbeth yn eu poeni. Mae ganddynt ymwybyddiaeth gadarn o sut i gadw'n ddiogel ar-lein.
- Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo, mae'n annhebygol o gael effaith negyddol gan fod gan yr ysgol eisoes ddiwylliant cynhwysol a chryf effeithiol, lle mae disgyblion yn gofalu'n dda am eu cyfoedion.

Addysgu a phrofiadau dysgu:

- Nododd Estyn fod yr ysgol yn darparu amgylchedd dysgu sy'n gefnogol ac yn ysgogol sy'n datblygu brwdfrydedd disgyblion tuag at eu dysgu. Mae'r staff cyfan yn cydweithio'n effeithiol ac yn cymhell a rheoli ymddygiad disgyblion yn fedrus. Ar draws yr ysgol, mae'r amgylchedd cadarnhaol yn annog pob disgybl i wneud ei orau heb ofn methu. Mae hyn yn ei dro yn cael effaith gadarnhaol ar gynnydd disgyblion.
- Mae athrawon yn cynllunio cyfleoedd gwerthfawr a threfnus i ddatblygu medrau llythrennedd, rhifedd a TGCh disgyblion yn adeiladol ar draws y cwricwlwm. O ganlyniad, mae safonau llafar disgyblion a'r modd maent yn cymhwyso eu medrau rhifedd mewn cyd-destunau gwahanol ar draws y cwricwlwm yn datblygu'n gadarn.
- Mae egwyddorion y cyfnod sylfaen wedi eu gwreiddio'n llwyr. Mae'r ardaloedd dysgu yn ennyn diddordeb ac yn gafael yn nychymyg disgyblion yn fedrus. Mae bron bob gweithgaredd yn cefnogi disgyblion i ddysgu'n gynyddol annibynnol ac i fagu hyder a meithrin dyfalbarhad wrth arbrofi â gwahanol adnoddau. Er enghraifft, mae staff yn darparu adnoddau gweledol ac ysgogol sy'n hyrwyddo medrau llythrennedd a rhifedd disgyblion yn effeithiol ym mhob

ardal. Caiff athrawon eu cefnogi'n hynod effeithiol gan dîm medrus o gynorthwyyr sy'n annog disgyblion i ddysgu'n effeithiol, yn enwedig yn yr ardal tu allan.

- Mae'n annhebygol y bydd y cynnig uchod, os bydd yn mynd rhagddo, yn cael effaith negyddol, gan fod yr amgylchedd dysgu yn gefnogol ac yn ysgogol i bawb.

Gofal, cymorth ac arweiniad:

- Nododd Estyn fod y staff yn cydweithio'n effeithiol i greu cymuned hapus a chynhwysol mewn amgylchedd dysgu diogel. Mae gan yr ysgol ddiwylliant cryf o ddiogelu ac mae'r ethos ofalgar tuag at bob disgybl yn rhinwedd nodedig o'r ysgol. Mae trefniadau'r ysgol i gadw disgyblion yn ddiogel yn bodloni gofynion ac nid ydynt yn peri pryder.
- Mae trefniadau'r ysgol ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn gadarn. Mae cynlluniau datblygu unigol a phroffiliau un dudalen yn cynnwys targedau clir sy'n cael eu gweithredu'n effeithiol gan athrawon a chynorthwyyr i sicrhau bod disgyblion yn gwneud cynnydd cadarn yn erbyn eu targedau. Mae'r staff yn monitro'r targedau'n rheolaidd ac yn trefnu cymorth ychwanegol buddiol er mwyn diwallu anghenion disgyblion a bydd ganddynt bolisiau ar waith i gefnogi dysgwyr yn eu hamgylchedd. Mae staff yn olrhain cynnydd disgyblion ag ADY yn llwyddiannus. Maent yn cydweithio'n effeithiol â nifer o asiantaethau arbenigol fel therapyddion iaith a'r seicolegwyr addysg sy'n darparu cymorth ac arweiniad gwerthfawr i ddisgyblion.

Arweinyddiaeth a rheolaeth:

- Mae'r adroddiad arolygiad yn nodi bod y pennaeth wedi sefydlu gweledigaeth gadarn sy'n seiliedig ar barch, ymddygiad da a chwarteisi. Mae hyn yn treiddio drwy'r ysgol ac mae'n gwbl amlwg yn agweddau dysgu a chymdeithasol y disgyblion. Mae'r sylfaen gadarn hon yn cefnogi staff i greu cymuned hapus a chefnogol sy'n ysgogi disgyblion i wneud eu gorau. Mae hyn yn ei dro yn cefnogi disgyblion i wynebu'r dyfodol yn hyderus a gydag agwedd bositif.
- Mae'r pennaeth yn sicrhau bod trefniadau hunanwerthuso cadarn wedi eu sefydlu er mwyn gwerthuso'r dysgu a'r ddarpariaeth. Mae'r staff yn defnyddio ffynonellau tystiolaeth amrywiol yn effeithiol i gasglu a choladu gwybodaeth berthnasol am berfformiad yr ysgol. Maent yn ystyried barn rhieni, disgyblion a llywodraethwyr yn fedrus ac yn ei chynnwys yn fedrus wrth gynllunio'r blaenoriaethau gwella.
- Mae'r cynnig hwn yn debygol o arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion a bydd hynny'n cael effaith gadarnhaol ar y defnydd effeithlon o adnoddau i gyfrannu at ddyfodol cynaliadwy i'r ysgol.

Effaith y cynnig ar grwpiau agored i niwed gan gynnwys plant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

Bydd darparu addysg anstatudol ran-amser y blynyddoedd cynnar i blant 3 oed yn Ysgol Llanybydder o fudd i grwpiau agored i niwed, gan gynnwys plant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) gan ei bod yn galluogi arsylwi ac asesu dysgwyr yn gynnar ac yn cefnogi'r gwaith o nodi anghenion yn gynnar ac ymyriadau amserol. Nid oes unrhyw effaith negyddol wedi'i nodi.

Effaith bosibl y cynnig ar allu'r ysgol i ddarparu'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod sylfaen ac ym mhob cyfnod allweddol addysgol

Nid oes gan y Cyngor unrhyw bryderon ynghylch ansawdd addysgu a dysgu ac mae gan yr ysgol y gallu i ddarparu cwricwlwm pwrpasol i ddiwallu anghenion pob dysgwr. Er y byddai angen ailstrwythuro dosbarthiadau mewnol rhywfaint i ddarparu ar gyfer disgyblion meithrin ychwanegol, ni ragwelir y bydd y cynnig hwn yn effeithio'n negyddol ar allu'r ysgol i ddarparu'r cwricwlwm llawn drwy gydol y cyfnod sylfaen a/neu ym mhob cam addysgol allweddol.

Yr angen am leoedd a'r effaith ar hygyrchedd ysgolion

Mae'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor ystyried y pwyntiau canlynol mewn perthynas â'r angen am leoedd a'r effaith ar hygyrchedd ysgolion:

- ***I ba raddau y byddai'r cynnig yn cefnogi'r targedau yn y Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg a gymeradwywyd.***

Nod Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022 - 2032 Sir Gaerfyrddin yw hyrwyddo cynnydd yn nifer y bobl o bob oed sy'n medru defnyddio'r Gymraeg gyda'u teuluoedd, yn eu cymunedau ac yn y gweithle.

Mae'r cynnig hwn yn cefnogi Deilliant 1 y Cynllun, sef 'Mwy o blant meithrin/tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg'. Bydd newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 yn darparu addysg ran-amser cyfrwng Cymraeg i blant 3 oed yn Ysgol Llanybydder, gan wneud y Gymraeg yn fwy hygyrch yn y gymuned leol a chryfhau'r broses bontio rhwng darpariaeth feithrin ac addysg gynradd cyfrwng Cymraeg.

- ***Sut y byddai'r cynnig yn ehangu neu'n lleihau'r ddarpariaeth Gymraeg.***

Pe bai'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 yn mynd rhagddo, rhagwelir y byddai'n ehangu'r ddarpariaeth Gymraeg gan y byddai'n sefydlu addysg y Blynyddoedd Cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg yn nalgylch Llanybydder.

Hefyd, byddai'n darparu cyfleoedd cynharach ar gyfer trochi yn y Gymraeg o 3 oed, gan ddatblygu sgiliau iaith sylfaenol yn ystod blynyddoedd ffurfiannol disgyblion a sicrhau eu bod yn cael eu cefnogi i wneud hynny drwy gydol eu taith addysgol. Mae Aseiad cychwynnol o'r iaith Gymraeg wedi'i gynnal ac mae wedi'i atodi i'r ddogfen hon yn Atodiad A. Bydd yr aseiad hwn yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau ar adegau allweddol pe bai'r cynnig yn mynd rhagddo.

- ***A fydd y cynnig yn gwella mynediad i bobl anabl yn unol â'r gofynion o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010***

Mae gan yr ysgol gynllun hygyrchedd. Fodd bynnag, os bydd angen gwneud unrhyw addasiadau i'r ysgol ar gyfer disgybl, bydd addasiadau rhesymol yn cael eu gwneud yn unol â phrosesau sefydledig trefniadaeth ysgolion Cyngor Sir Caerfyrddin.

Adnoddau addysg yn yr ysgol a goblygiadau ariannol eraill y cynnig

Mae'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff perthnasol ystyried y pwyntiau canlynol mewn perthynas ag adnoddau addysg a goblygiadau ariannol eraill:

- ***Pa effaith y bydd y cynnig yn ei chael ar nifer y lleoedd gwag yn yr ardal***

Pe bai'r cynnig yn mynd rhagddo, rhagwelir y byddai ymestyn ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 yn cael effaith gadarnhaol ar gael gwared ar leoedd gwag yn yr ysgol.

- ***Cost reolaidd y cynnig dros gyfnod o 3 blynedd, man lleiaf, ac a yw'r cyllid rheolaidd angenrheidiol ar gael***

Mae ysgolion 3-11 a gynhelir gan y Cyngor yn derbyn cyllid fformiwla dirprwyedig ar gyfer darparu addysg ran-amser i blant 3 oed. Mae hyn yn cyfateb i 50% o'r cyllid fesul pen ar gyfer disgyblion cynradd. Yn 2025-26 y ffigur hwn yw £2044 fesul disgybl ar y gofrestr ar adeg y Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) a gynhelir ym mis Ionawr cyn y flwyddyn ariannol ganlynol. Mae hwn yn gyllid ychwanegol ar gyfer ysgol sydd wedi'i dynodi'n ysgol 4-11 ar hyn o bryd ac sy'n dod yn ysgol 3-11.

- ***Y ffynonellau y darperir cyllid cyfalaf ohonynt***

Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo, ni ddisgwylir y bydd angen unrhyw gyllid cyfalaf ar ei gyfer.

- ***Sut y caiff unrhyw dderbyniadau cyfalaf neu arbedion costau rheolaidd eu defnyddio***

Nid yw'r cynnig hwn yn cynnwys trosglwyddo na gwaredu unrhyw dir nac adeiladau.

- ***Costau Cludiant Ychwanegol/Trefniadau Teithio Dysgwyr***

Gan fod y ddarpariaeth o addysg y blynyddoedd cynnar ar gyfer disgyblion o dan oedran ysgol gorfodol, ni fyddai cludiant am ddim ar gael i ddisgyblion.

Gallai'r cynnig gael effaith gadarnhaol ar drefniadau teithio'r rhai sydd ar hyn o bryd yn teithio y tu allan i'w dalgylch i gael mynediad at addysg y blynyddoedd cynnar. Gallai darparu addysg y Blynyddoedd Cynnar yn nalgylch Ysgol Llanybydder annog mwy o ddisgyblion i fynychu ysgol eu dalgylch, gan leihau'r angen i deithio y tu allan i'r dalgylch.

Efallai y bydd goblygiadau cost ar gyfer cludiant ychwanegol os yw'r plant hyn yn cyrraedd yr oedran cymhwysedd i gael cludiant ac os ydynt yn byw yn nalgylch yr ysgol a dros y terfyn dwy filltir.

- ***Staffio***

Mae digon o staff ar gael yn yr ysgol o blith y nifer sydd yno eisoes i ddiwallu anghenion darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar.

Ffactorau cyffredinol eraill

Mae'r Côd Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff perthnasol ystyried y pwyntiau canlynol mewn perthynas â ffactorau cyffredinol eraill:

- ***Effaith y cynnig ar gyrhaeddiad addysgol ymhlith plant o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd***

Bydd darparu addysg anstatudol ran-amser y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed yn Ysgol Gynradd Llanybydder o fudd i grwpiau agored i niwed, gan gynnwys dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) a dysgwyr o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd gan ei bod yn galluogi arsylwi ac asesu dysgwyr yn gynnar ac yn cefnogi'r gwaith o nodi anghenion yn gynnar ac ymyriadau amserol.

Os bydd y cynnig hwn yn mynd rhagddo, rhagwelir y bydd deilliannau dysgwyr yn cael eu gwella wrth i ddysgwyr gael eu hintegreiddio i amgylchedd dysgu priodol o oedran cynharach.

- ***Materion o ran cydraddoldeb, gan gynnwys y rhai a nodir yn sgil asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb***

Nid oes unrhyw faterion amlwg o ran cydraddoldeb wedi'u nodi drwy'r Asesiad Effaith Integredig ar yr adeg hon ac nid yw'r asesiad yn tynnu sylw at unrhyw effaith anghymesur ar unrhyw nodweddion gwarchodedig. Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo, bydd yr asesiad hwn yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau ar adegau allweddol yn ôl yr angen.

Trefniadau Derbyn

Y Cyngor Sir yw'r Awdurdod Derbyn ar gyfer Ysgol Llanybydder:

Yr Uned Derbyn Disgyblion i Ysgolion,
Cyngor Sir Caerfyrddin
Yr Adran Addysg a Phlant,
Adeilad 3,
Heol Spilman,
Caerfyrddin,
SA31 1LE
Rhif Ffôn: 01267 246449

E-bost: derbyniadau@sirgar.gov.uk

Derbyn i'r Blynyddoedd Cynnar

Mae Addysg y Blynyddoedd Cynnar yn ddarpariaeth anstatudol sydd ar gael i blant 3 oed a bydd yn rhaid gwneud cais am le mewn ysgol i'r Awdurdod Derbyn cywir erbyn y dyddiad cau a gyhoeddir.

Mae hawl gan bob plentyn 3 oed i gael lleoliad wedi'i ariannu am o leiaf 10 awr yr wythnos mewn sefydliad cofrestredig drwy'r Grŵp Hawliau Bore Oes o'r tymor yn dilyn ei drydydd pen-blwydd.

Fel rheol, derbynnir plant i ddarpariaeth blynyddoedd cynnar mewn ysgolion lle mae'r ddarpariaeth honno ar gael yn rhan-amser ar ddechrau'r tymor yn dilyn eu trydydd pen-blwydd.

3^{ydd} Pen-blwydd y Plentyn	Y Tymor Derbyn
1 Medi - 31 Rhagfyr	Tymor y Gwanwyn
1 Ionawr - 31 Mawrth	Tymor yr Haf
1 Ebrill - 31 Awst	Tymor yr Hydref

Nid oes gan rieni/gwarcheidwaid hawl i apelio os na chynigir lle i'w plentyn mewn lleoliad Blynyddoedd Cynnar o'u dewis.

Ni fydd gan blentyn y cynigir lle rhan-amser iddo/iddi mewn ysgol, hawl awtomatig i barhau i dderbyn addysg amser llawn. Rhaid cyflwyno cais ffurfiol i'r awdurdod derbyn cywir.

Mae rhagor o wybodaeth am y polisi a'r broses Derbyn i Ysgolion ar gael ar wefan y Cyngor.

Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo, yn unol â gofynion statudol Llywodraeth Cymru, byddai'r Tîm Derbyn yn ymgymryd ag ymarfer derbyniadau untro y tu allan i'r trefniadau arferol, er mwyn sicrhau bod rhieni yng nghymuned Llanybydder yn cael cyfle i wneud cais am y lleoedd oedran meithrin sy'n dechrau ym mis Medi 2026.

Y Broses Ymgynghori

Bydd yr ymgynghori ynghylch y cynnig hwn yn dilyn y canllawiau a bennwyd gan Lywodraeth Cymru yn unol â'r hyn a nodwyd yn y Côd Trefniadaeth Ysgolion (2018).

Â phwy yr ymgynghorir?

Bydd dolen i'r Ddogfen Ymgynghori yn cael ei darparu i'r rhanddeiliaid canlynol (fel y pennir gan y Côd Trefniadaeth Ysgolion (2018)):

- *Rhieni (a darpar rieni lle bo'n bosibl), gofalwyr a gwarcheidwaid, ac aelodau staff ysgolion y mae'r cynigion yn effeithio arnynt;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth uwchradd, rhieni disgyblion sy'n mynychu ysgolion cynradd y mae disgyblion fel arfer yn trosglwyddo ohonynt i'r ddarpariaeth uwchradd honno;*
- *awdurdod cynhaliol neu awdurdod cynhaliol arfaethedig unrhyw ysgol y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arni;*
- *unrhyw Gyngor arall (gan gynnwys, lle bo'n briodol, rhai yn Lloegr) y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arno – gan gynnwys, yn achos darpariaeth AAA ddynodedig, unrhyw awdurdod sy'n gosod neu sy'n debygol o osod disgyblion ag AAA ynddi;*
- *Awdurdod Esgobaethol yr Eglwys yng Nghymru a'r Eglwys Gatholig ar gyfer yr ardal lle mae unrhyw ysgol y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arni;*
- *unrhyw gorff crefyddol priodol arall ar gyfer unrhyw ysgol y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arni;*
- *corff llywodraethu unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*
- *cyrff llywodraethu ysgolion eraill y mae'r cynnig, ym marn y cynigydd, yn debygol o effeithio arnynt;*
- *Gweinidogion Cymru*
- *Aelodau Etholaethol a Rhanbarthol y Cynulliad (ACau) ac Aelodau Seneddol (ASau) sy'n cynrychioli ardaloedd a wasanaethir neu y bwriedir eu gwasanaethu gan unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*
- *Estyn;*
- *undebau'r athrawon ac undebau staff sy'n cynrychioli athrawon a staff eraill mewn unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*
- *y Consortiwm Addysg Rhanbarthol perthnasol;*

- *Comisiynydd Heddlu a Throsedd yr ardal a wasanaethir, neu y bwriedir iddi gael ei gwasanaethu, gan unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*
- *unrhyw gyngor cymuned neu dref ar gyfer yr ardal a wasanaethir neu y bwriedir iddi gael ei gwasanaethu, gan unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth feithrin, unrhyw ddarparwyr annibynnol neu wirfoddol y gall y cynigion effeithio arnynt, gan gynnwys Mudiad Meithrin;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth feithrin, y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc a/neu Bartneriaethau Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant, lle bo'r rhain yn bodoli;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth AAA, unrhyw gyrff iechyd neu gyrff trydydd sector perthnasol â buddiant yn y cynigion;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth uwchradd, unrhyw sefydliadau addysg bellach sy'n gwasanaethu ardal yr ysgol; ac*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth Gymraeg, Comisiynydd y Gymraeg.*

Ymgynghori â Disgyblion

Bydd disgyblion yn cael copi o Ddogfen Ymgynghori i Blant a Phobl Ifanc.

Hefyd, bydd cyfle i ddisgyblion (y Cyngor Ysgol o leiaf) yr ysgolion sy'n destun y cynigion gymryd rhan yn y broses ymgynghori yn ystod sesiwn a gynhelir gan Ymgynghorydd Cymorth Addysg.

Bydd y wybodaeth a gesglir o'r sesiynau ymgynghori â'r disgyblion yn rhan o'r Adroddiad Ymgynghori a gyflwynir i'r Cabinet i'w ystyried yn dilyn y cyfnod ymgynghori.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Cam 1. Cyfnod Ymgynghori

Mae'r cyfnod ymgynghori ar gyfer y cynigion yn dechrau ar 04/09/25 ac yn dod i ben ar 16/10/25.

Gallwch gyflwyno'ch sylwadau o blaid neu yn erbyn cynnig neu ddarparu awgrymiadau eraill. Ni fydd yr ymatebion a geir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu hystyried yn wrthwynebiadau statudol. Os dymunwch wrthwynebu, bydd angen i chi wneud hynny'n ysgrifenedig yn ystod y cyfnod gwrthwynebu statudol. Ni fydd unrhyw ymatebion sy'n dod i law ar ôl y dyddiad cau yn cael eu hystyried fel rhan o'r broses ymgynghori.

Ystyried eich sylwadau

Yn ystod y cyfnod ymgynghori gallwch ofyn cwestiynau, mynegi eich barn neu ddarparu opsiynau eraill i'w hystyried erbyn 16/10/25 fan bellaf drwy un o'r dulliau canlynol:

- Llenwi arolwg ar-lein gan ddefnyddio'r ddolen ganlynol: [AROLWG SNAP](#)
- Anfon neges e-bost i: RhMYYmgynghoriadau@sirgar.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr i'r cyfeiriad canlynol: Mr Owain Lloyd, Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant, Neuadd y Sir, SA31 1JP
- Neu lenwi copi papur o'r ffurflen ymateb (Atodiad A) a'i dychwelyd at Mr Owain Lloyd, Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant, Neuadd y Sir, SA31 1JP neu neu trwy anfon copi sganedig trwy e-bost i: RhMYYmgynghoriadau@sirgar.gov.uk

Nodwch mai dim ond drwy un dull cyfathrebu y mae angen i chi gyflwyno'ch ymateb.

Bydd sylwadau a gyflwynir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu cofnodi a'u crynhoi mewn Adroddiad Ymgynghori.

Ar ôl y cyfnod ymgynghori, bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin o leiaf bythefnos cyn cyhoeddi Hysbysiad Statudol.

Bydd Cabinet Cyngor Sir Caerfyrddin yn ystyried yr Adroddiad Ymgynghori ac yn penderfynu a yw am fynd ymlaen â'r cynnig ai peidio.

Cam 2. Cyfnod Gwrthwynebu o ran yr Hysbysiad Statudol

Os yw'r Cabinet yn penderfynu mynd ymlaen â'r cynnig mae'n rhaid i Gyngor Sir Caerfyrddin gyhoeddi dogfen o'r enw "Hysbysiad Statudol".

Bydd yr Hysbysiad Statudol yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin a'i osod yn yr ysgolion sy'n destun cynigion. Bydd copïau o'r hysbysiad hefyd ar gael i'r ysgolion eu dosbarthu i ddisgyblion, rhieni, gwarcheidwaid ac aelodau staff (gall yr ysgolion hefyd ddosbarthu'r hysbysiad drwy e-bost).

Bydd yr Hysbysiad Statudol yn amlinellu manylion y cynnig ac yn gwahodd unrhyw un sy'n dymuno gwrthwynebu neu gefnogi i wneud hynny'n ysgrifenedig cyn pen 28 o ddiwrnodau.

Os bydd gwrthwynebiadau yn dod i law cyhoeddir Adroddiad Gwrthwynebu ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Bydd copïau papur o'r adroddiad hefyd ar gael ar gais. Bydd yr adroddiad yn crynhoi'r materion neu'r sylwadau cefnogol a godwyd ac yn rhoi ymateb Cyngor Sir Caerfyrddin.

Os na fydd unrhyw wrthwynebiadau yn dod i law, mae'r cynnig yn symud yn syth i benderfyniad.

Cam 3. Penderfynu

Cyngor Sir Caerfyrddin fydd yn penderfynu ar y cynnig. Mae hyn yn golygu y bydd yn gwneud penderfyniad terfynol ynghylch a fydd y newid arfaethedig yn mynd yn ei flaen. Gall y Cyngor Sir benderfynu cymeradwyo'r cynnig, gwrthod y cynnig neu gymeradwyo'r cynnig â newidiadau. Wrth wneud hynny, bydd y Cyngor Sir yn ystyried unrhyw wrthwynebiadau statudol a ddaeth i law.

Ar ôl penderfynu ynghylch y cynigion rhoddir gwybod i'r holl bartïon sydd â diddordeb bod y penderfyniad ar gael a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.

Bydd yr holl randdeiliaid yn cael eu hysbysu am benderfyniad y Cyngor Sir a chyhoeddi'r Adroddiad Gwrthwynebu cyn pen 7 diwrnod ar ôl y penderfyniad.

Llinell Amser y Broses Statudol

Dyma linell amser ddangosol ar gyfer y broses statudol:

Cam	Disgrifiad	Hyd
1	Ymgynghori Dosbarthu'r ddogfen ymgynghori hon i bartïon penodol a phartïon eraill sydd â diddordeb.	Medi 2025 - Hydref 2025 O leiaf 42 diwrnod (gan gynnwys o leiaf 20 diwrnod ysgol)
2	Adroddiad Ymgynghori Bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet er mwyn penderfynu a ddylid mynd ati i gyhoeddi hysbysiad statudol ai peidio. NEU fel arall, daw'r cynnig i ben.	Ionawr 2026 Bydd yr Adroddiad Ymgynghori yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin o leiaf bythefnos cyn cyhoeddi hysbysiad statudol
3	Hysbysiad Statudol Os gwneir y penderfyniad i fwrw ymlaen yna cyhoeddir hysbysiad statudol. Bydd yr hysbysiad yn amlinellu manylion y cynnig ac fe'i cyhoeddir ar wefan y Cyngor a'i arddangos ger mynedfa'r ysgol a'r ysgolion sy'n destun y cynigion. Bydd copïau o'r hysbysiad ar gael i'r ysgol eu dosbarthu i'r rhieni, i'r gwarcheidwaid, ac i'r staff. Bydd yr hysbysiad statudol yn rhoi manylion ynghylch y modd y gallwch gofnodi eich gwrthwynebiadau i'r cynnig.	Chwefror – Mawrth 2026 O leiaf 28 diwrnod (gan gynnwys o leiaf 15 diwrnod ysgol a heb gynnwys y diwrnod cyhoeddi)
4	Adroddiad Gwrthwynebu Os bydd gwrthwynebiadau yn dod i law cyhoeddir Adroddiad Gwrthwynebu ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Bydd copïau papur o'r adroddiad hefyd ar gael ar gais. Bydd yr adroddiad yn crynhoi'r materion neu'r sylwadau cefnogol a	Mehefin 2026 Cyn pen 7 diwrnod gan ddechrau ar ddyddiad y penderfyniad

	godwyd ac yn rhoi ymateb Cyngor Sir Caerfyrddin. Os na fydd unrhyw wrthwynebiadau yn dod i law, mae'r cynnig yn symud yn syth i benderfyniad.	
5	Penderfyniad Y Cyngor Sir fydd yn penderfynu ar y cynnig. Gall y Cyngor Sir benderfynu cymeradwyo'r cynnig, gwrthod y cynnig neu gymeradwyo'r cynnig gyda newidiadau, ac wrth benderfynu bydd yn rhoi ystyriaeth i unrhyw wrthwynebiadau statudol a ddaeth i law. Ar ôl penderfynu ynghylch y cynigion rhoddir gwybod i'r holl bartïon sydd â diddordeb bod y penderfyniad ar gael a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.	Mehefin 2026 Bydd penderfyniad yn cael ei wneud cyn pen 16 wythnos ar ôl diwedd y cyfnod gwrthwynebu

Asesiad Effaith Integredig

Mae asesiad effaith integredig wedi'i gynnal i'n helpu i sicrhau ein bod wedi ystyried sut y gallai ein cynigion effeithio ar wahanol grwpiau a gwasanaethau, gan ein galluogi i gryfhau agweddau cadarnhaol a lliniaru unrhyw effeithiau negyddol posibl.

Mae'r asesiad effaith integredig hwn yn ymgorffori gofynion y Deddfau canlynol mewn un Asesiad Effaith:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus a Deddf Cydraddoldeb 2010
- Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol 2021
- Mesur y Gymraeg 2011 a Safonau'r Gymraeg
- Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a Mesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) 2011
- Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 – bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau
- Y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data.

Atodiad A - Ffurflen Ymateb

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn ymgynghori ynghylch y cynnig i

- newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o fod yn ysgol 4-11 i fod yn ysgol 3-11 o fis Medi, 2026.

Mae'r ffurflen ymateb ganlynol yn caniatáu i randdeiliaid wneud sylwadau ar y cynnig a'r opsiynau eraill, ac awgrymu opsiynau eraill.

Gall ymgynghoreion gyflwyno'u sylwadau o blaid neu yn erbyn cynnig.

Ni fydd yr ymatebion a geir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu hystyried yn wrthwynebiadau statudol. Os dymuna ymgynghoreion wrthwynebu, bydd angen iddynt wneud hynny'n ysgrifenedig yn ystod y cyfnod gwrthwynebu statudol.

1. Ydych chi'n ymateb fel:

☐

Rhiant, gofalwr neu
warcheidwad

☐

Darpar riant, gofalwr neu
warcheidwad

☐

Llywodraethwr

☐

Staff

☐

Aelod o'r gymuned

☐

Cyngor Cymuned

☐

Arall: Nodwch

2. Ydych chi'n cefnogi'r cynnig?

☐

Ydw

☐

Nac ydw

☐

Yn rhannol

3. Oes gennych chi unrhyw sylwadau ynghylch y cynnig hwn yr hoffech i ni eu hystyried?

4. Oes unrhyw opsiynau eraill y dylai'r Cyngor fod yn eu hystyried ar gyfer Ysgol Llanybydder yn eich barn chi?

☐ Oes

☐ Nac oes

Os oes, esboniwch yr opsiwn arall/opsiynau eraill:

5. Mae Safonau'r Gymraeg yn ei gwneud yn ofynnol i ni ystyried effeithiau unrhyw benderfyniadau polisi ar y Gymraeg.

a. Yn eich barn chi, pa effeithiau cadarnhaol neu niweidiol fyddai'r cynnig hwn yn eu cael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

b. Yn eich barn chi, sut allai'r cynnig gael ei lunio neu ei newid fel y byddai'n cael effaith gadarnhaol neu fwy cadarnhaol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

c. Yn eich barn chi, sut allai'r cynnig gael ei lunio neu ei newid fel na fyddai'n cael effaith niweidiol neu'n cael effaith lai niweidiol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

6. Ar ddiwedd y cyfnod ymgynghori, bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei gyhoeddi a fydd yn crynhoi'r materion a nodwyd gan yr ymgynghoreion ac ymateb yr Awdurdod Lleol i'r materion hynny.

Hoffech chi gael gwybod am gyhoeddi'r Adroddiad Ymgynghori?

☐ Hoffwn

☐ Na hoffwn

Os hoffech chi gael gwybod, rhowch gyfeiriad e-bost neu gyfeiriad post a dewis iaith (Cymraeg/Saesneg):

Diolch am lenwi'r ffurflen ymateb.

Dylid anfon ffurflenni ymateb wedi'u llenwi i'r cyfeiriad canlynol:

Mr Owain Lloyd,
Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant,
Neuadd y Sir,
SA31 1JP

neu trwy anfon copi sganedig trwy e-bost i:

RhMYYmgynghoriadau@sirgar.gov.uk

Fel arall, gallwch lenwi'r ffurflen hon ar-lein [AROLWG SNAP](#)

Dylech chi ddychwelyd eich ymateb erbyn 16/10/25

Atodiad B – Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Cynnig a Chefnidir

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn bwriadu newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 o fis Medi, 2026 ac mae'r Asesiad hwn o'r Effaith ar y Gymraeg yn ategu cynnig y Cyngor.

Mae [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#) yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff cyhoeddus ledled Cymru a enwir yn y ddeddf weithio tuag at gyflawni saith nod llesiant, gan gynnwys 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu'.

Cymraeg 2050 yw strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg a'i gweledigaeth yw bod y Gymraeg yn perthyn i bawb yng Nghymru. Nodir uchelgais Llywodraeth Cymru hefyd i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg a nifer y bobl sy'n siarad yr iaith, yn ogystal â'r ymrwymiad i weithio tuag at sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 ac i barhau i annog mwy o bobl i ddefnyddio a siarad Cymraeg yn eu bywydau bob dydd.

Cymraeg 2050 yw'r prif bolisi sy'n llywio'r newidiadau i'r broses statudol o gynllunio addysg cyfrwng Cymraeg. Yn ôl strategaeth Cymraeg 2050, addysg drochi cyfrwng Cymraeg yw'r prif ddull o sicrhau bod plant yn gallu meithrin eu sgiliau Cymraeg, ac o greu siaradwyr newydd. Mae hefyd yn tynnu sylw at bwysigrwydd y sector blynyddoedd cynnar fel pwynt mynediad cynnar i addysg drochi, ac fel ffordd o gynyddu'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg.

Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg (2022-2032) a Strategaeth Hybu'r Iaith Gymraeg (2023-28)

Mae [Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-2032](#) a [Strategaeth Hybu'r Iaith Gymraeg](#) Cyngor Sir Caerfyrddin yn cefnogi gweledigaeth Llywodraeth Cymru yn uniongyrchol ac maent yn sylfaen i gyfraniad y Cyngor at gyrraedd y targed a nodir yn strategaeth Llywodraeth Cymru. Bydd y cynnig hwn yn sicrhau bod Cyngor Sir Caerfyrddin yn gallu cyflawni ei ddyletswyddau statudol mewn perthynas ag addysg cyfrwng Cymraeg drwy ei Gynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ac yn hyrwyddo cynnydd yn nifer y bobl o bob oed sy'n medru defnyddio'r Gymraeg gyda'u teuluoedd, yn eu cymunedau ac yn y gweithle.

Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32 Cyngor Sir Caerfyrddin yn glir yn ei nod a'i egwyddor o ddatblygu gallu ein disgyblion i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg yn rhugl ac yn hyderus mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd. Bydd hyn yn eu galluogi i ddod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni, gan feithrin balchder yn ieithoedd, treftadaeth a diwylliant Sir Gaerfyrddin a Chymru.

Bydd y cynnig hwn yn cyfrannu at wireddu'r amcanion strategol yn [Strategaeth Hybu'r Iaith Gymraeg \(2023-28\)](#) Sir Gaerfyrddin sy'n anelu at *'wneud y Gymraeg yn brif iaith y Sir ac adfer y Gymraeg yn iaith a siaredir ac a ddefnyddir gan fwyafrif ein trigolion yn gyson, ac ym mhob agwedd ar fywyd'*.

Cyfeiriad Gwasanaethau Addysg yn Sir Gaerfyrddin i'r dyfodol 2022-2032

Mae gan [Addysg Sir Gâr – Cyfeiriad Gwasanaethau Addysg Sir Gaerfyrddin i'r dyfodol 2022-2032](#) flaenoriaethau clir sy'n canolbwyntio ar bedair thema allweddol, sy'n gysylltiedig â'n Cenhadaeth Genedlaethol, pedwar diben Cwricwlwm i Gymru. Mae Diben 8 yn nodi y bydd Cyngor Sir Caerfyrddin *"yn hyrwyddo'r Gymraeg ac yn ymfalchïo yn nhreftadaeth a diwylliant unigryw Sir Gaerfyrddin"*.

Cwricwlwm i Gymru

Mae'r Gymraeg yn rhan annatod o [Gwricwlwm i Gymru](#) gyda'r nod o gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus sy'n rhan o'r system addysg statudol a sicrhau bod pob dysgwr, yn y dyfodol, yn gallu defnyddio'r Gymraeg ar ôl iddo adael yr ysgol. Mae'n pwysleisio'r ffaith y bydd y Gymraeg yn parhau i fod yn orfodol hyd at 16 oed.

Ar bwy fydd y cynnig hwn yn effeithio'n uniongyrchol?

Bydd y cynnig yn cael effaith ar ddisgyblion 3 oed a'u teuluoedd yn ardal Llanybydder.

Bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifanc drwy gynnig dewis ychwanegol o ran addysg y blynyddoedd cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg o 3 oed yn Ysgol Llanybydder. Bydd hyn, yn ei dro, o oedran ifanc, yn cynnig sgiliau Cymraeg i blant a phobl ifanc y gallant eu defnyddio ym mhob agwedd ar fywyd ac yn enwedig pan fyddant yn gadael yr ysgol ac yn dechrau gwaith.

Bydd y cynnig hwn yn galluogi Cyngor Sir Caerfyrddin i gynyddu'r ddarpariaeth a gynigir yn Ysgol Llanybydder, a fydd yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifanc yn ardal Llanybydder, waeth beth fo'u cefndir neu iaith eu teulu, gan sicrhau bod mwy a mwy o blant a phobl ifanc yn datblygu sgiliau Cymraeg y gellir eu defnyddio mewn bywyd bob dydd.

Rydym yn disgwyl i unrhyw effaith fod yn gadarnhaol, am y rhesymau canlynol:

- Gall plant a phobl ifanc fanteisio ar addysg Gymraeg o 3 oed
- Bydd nodau'r cynnig hwn yn helpu Cyngor Sir Caerfyrddin i gyflawni ei ymrwymiadau i'r Gymraeg, siaradwyr Cymraeg a chymunedau Cymraeg.

Meini Prawf Effaith	Disgrifiad	Statws yr effaith	A oes unrhyw fesurau wedi'u nodi i liniaru unrhyw effaith negyddol neu i greu mwy o gyfleoedd cadarnhaol?	Effaith derfynol (yn dilyn dulliau lliniaru)
Categori iaith yr ysgol (ffurfiol)	Categori iaith yr ysgol yw 3 - Cyfrwng Cymraeg. Disgrifir y categori hwn fel a ganlyn - <i>Cymraeg yw'r brif iaith ar gyfer cyfathrebu mewnol yn yr ysgol. Mae'n cyfathrebu â rhieni a gofalwyr naill ai yn Gymraeg, yn Saesneg neu'n ddwyieithog yn ôl yr angen. Mae hon yn ysgol sydd ag ethos Cymraeg cadarn, gan gefnogi a galluogi'r dysgwyr i ddefnyddio'r Gymraeg ym mhob cyd-destun cymdeithasol yn yr ysgol a'r tu allan iddi. Mewn lleoliad trochi mae pob dysgwr yn cael ei addysgu'n llawn yn y Gymraeg, gyda'r Saesneg yn cael ei defnyddio ar brydiau i sicrhau dealltwriaeth yn ystod y cyfnod trochi cynnar. O 7 oed ymlaen bydd o leiaf 80% o weithgareddau ysgol y dysgwr (yn gwricwlaidd ac yn allgyrsiol) yn Gymraeg.</i> Ni fyddai'r cynnig hwn yn effeithio ar iaith addysg y disgyblion yn yr ysgol.	Niwtral	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol

Categori Iaith yr ysgol (anffurfiol)	Mae 9.83% o ddisgyblion oedran statudol yn Ysgol Llanybydder yn siarad Cymraeg gartref. Gallai'r cynnig hwn gryfhau'r cyfleoedd i ddisgyblion ddefnyddio'r Gymraeg yn ffurfiol ac yn anffurfiol gyda'u cyfoedion o oedran iau. Yn sgil newid i ddarpariaeth 3-11, ein nod yw gweithio gyda'n holl bartneriaid i hyrwyddo manteision dwyieithrwydd i sicrhau bod pob rhiant/gofalwr a theulu yn gallu gwneud penderfyniad gwybodus cyn gynted â phosibl ym mywyd eu plentyn.	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
Gwybodaeth am safonau'r Gymraeg yn yr ysgol	<u>Mewnbwn y Cyngor:</u> Cyd-destun Mae Ysgol Llanybydder yn rhoi pwyslais cryf ar ddatblygu sgiliau Cymraeg disgyblion. Yn dilyn arolygiad gan Estyn ym mis Mai 2022, nodwyd bod medrau siarad 'y rhan fwyaf o ddisgyblion' yn datblygu'n gadarn a'u bod yn defnyddio'r Gymraeg yn hyderus erbyn Blwyddyn 2. Wrth i ddisgyblion symud drwy'r ysgol, maent yn parhau i ddatblygu eu medrau llafar yn effeithiol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Erbyn y blynyddoedd uchaf,	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol

	mae'r rhan fwyaf yn gallu mynegi eu hunain gan ddefnyddio geirfa gyfoethog ac yn dangos y gallu i drafod pynciau cymhleth. Mae medrau darllen ac ysgrifennu disgyblion hefyd yn datblygu'n dda. Mae'r disgyblion ieuengaf yn adnabod llythrennau a seiniau yn gywir ac yn dechrau adnabod geiriau yn gynyddol hyderus. Wrth iddynt symud drwy'r ysgol, mae'r rhan fwyaf yn darllen yn ystyrlon yn unol â'u hoed a'u gallu, gan ddefnyddio uwch fedrau darllen fel sganio testun ffeithiol i gywain gwybodaeth berthnasol. Yn yr un modd, mae medrau ysgrifennu disgyblion yn datblygu'n gynyddol; maent yn dechrau drwy ddarlunio a gwneud marciau cynnar, ac erbyn y blynyddoedd uwch, mae'r rhan fwyaf yn ysgrifennu'n bwrpasol yn y ddwy iaith, gan ddefnyddio nodweddion fel cymariaethau ac idiomau a dangos ymwybyddiaeth o wahanol genres. Cynnydd ers yr arolygiad Ers yr arolygiad, mae'r ysgol wedi cynnal a chryfhau ei hymrwymiad i hyrwyddo'r Gymraeg. Oherwydd cynnydd yn nifer y disgyblion di-Gymraeg, yn enwedig ym Mlynnyddoedd 3–6, nodwyd bod gwella llafaredd Cymraeg yn flaenoriaeth		
--	---	--	--

	allweddol ar gyfer 2024–25. Mewn ymateb, mae'r ysgol wedi cyflwyno nifer o fentrau llwyddiannus. Mae'r rhain yn cynnwys <i>Cynllun Clonc</i>, sy'n darparu sesiynau datblygu llafaredd wedi'u targedu; <i>Tocynnau Iaith</i>, system wobrwyo iaith i annog defnyddio'r Gymraeg bob dydd; ac ail-lansio'r <i>Criw Cymraeg</i>, sef grŵp dan arweiniad disgyblion sy'n mynd ati i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg ar draws yr ysgol. Mae'r strategaethau hyn eisoes wedi arwain at fwy o ddefnydd o'r Gymraeg mewn gwersi ffurfiol a lleoliadau anffurfiol. Mae staff wedi bod yn rhagweithiol wrth gynllunio cyfleoedd i ddatblygu hyder a rhuglder disgyblion wrth siarad a gwrando. Effaith y Newid Arfaethedig Byddai ymestyn yr ystod oedran i dderbyn plant 3 oed yn cael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg. Mae trochi cynnar yn ystod oedran meithrin yn ddull sefydledig o gryfhau datblygiad dwyieithog. Byddai dysgwyr yn elwa ar ddod i gysylltiad â'r iaith am gyfnod hirach, gan gefnogi mwy o ruglder a hyder. Byddai'r newid hwn yn darparu sylfaen ieithyddol gref a fydd yn galluogi disgyblion i ddatblygu'n ddysgwyr uchelgeisiol, galluog a dwyieithog.		
--	---	--	--

	<u>Mewnbwn Ysgol Llanybydder:</u> Mae'r ysgol yn dweud ei bod wedi ymrwymo'n bendant i hyrwyddo'r iaith Gymraeg a diwylliant Cymru ar draws pob agwedd ar fywyd yr ysgol: • Cymorth o ran y Gymraeg: Darperir cymorth ychwanegol i ddisgyblion sy'n newydd i'r Gymraeg drwy gyllid gan Grant Datblygu'r Gymraeg. • Criw Gymraeg: Mae'r Criw Gymraeg yn mynd ati i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg ledled yr ysgol. Maent yn trefnu digwyddiadau fel disgo 'Dydd Miwsig Cymru' i annog disgyblion i ddathlu cerddoriaeth Gymraeg a'r iaith Gymraeg. • Cystadlaethau'r Urdd: Mae'r ysgol yn cymryd rhan yn rheolaidd yng nghystadlaethau'r Urdd, gan gynnwys yr Eisteddfod, gan gynnig cyfle i ddisgyblion ddangos eu doniau drwy gyfrwng y Gymraeg. • Cyfleoedd o ran y Cwricwlwm: Mae staff yn cynllunio cyfleoedd rheolaidd yn ofalus i ddisgyblion ddathlu eu hunaniaeth, eu diwylliant a'u treftadaeth Gymreig o fewn y cwricwlwm. Ymhlith yr enghreifftiau mae dysgu am		
--	---	--	--

	ffigyrau dylanwadol o Gymru fel Betty Campbell ac edrych ar straeon traddodiadol fel <i>Chwedl Morwyn Llyn y Fan Fach</i>. Byddai newid yr ystod oedran o 4-11 i 3-11 yn rhoi cyfleoedd ar gyfer trochi yn y Gymraeg yn gynharach o 3 oed. Gallai hyn gryfhau sgiliau iaith disgyblion wrth iddynt symud ymlaen drwy'r ysgol.			
Gwybodaeth am weithgareddau ar ôl ysgol sy'n rhoi cyfleoedd ychwanegol i ddefnyddio'r Gymraeg yn yr ysgol e.e clybiau'r Urdd	Mae'r ysgol yn darparu cyfleoedd ychwanegol i ddefnyddio'r Gymraeg yn yr ysgol a'r tu allan i'r ystafell ddosbarth drwy amrywiaeth o weithgareddau ar ôl ysgol a phartneriaethau: • Clwb yr Urdd: Cynhelir Clwb yr Urdd bob wythnos yn ystod Tymor yr Hydref, gan roi cyfle i ddisgyblion ddefnyddio'r Gymraeg mewn lleoliad hwyliog ac anffurfiol. • Ymweliadau Preswyl yr Urdd: Mae'r ysgol yn trefnu ymweliadau â chanolfannau preswyl yr Urdd yn rheolaidd, gan gynnwys Llangrannog a Chaerdydd, gan gynnig profiadau trochi yn y Gymraeg i ddisgyblion. • Cydweithio â Menter Iaith: Mae Menter Iaith wedi gweithio'n agos gyda disgyblion a staff i ddatblygu gemau buarth Cymraeg, gan	Cadarnhaol	Mae cefnogaeth i ddefnyddio'r Gymraeg y tu mewn a'r tu allan i'r ystafell ddosbarth, yn flaenoriaeth allweddol yn y cwricwlwm. Mae'r gwaith hwn yn cael ei gefnogi gan daith Siarter Iaith yr ysgol yn ogystal â chysylltiadau â phartneriaid fel yr Urdd a'r Fenter Iaith.	Ddim yn berthnasol

	annog y defnydd o'r Gymraeg yn ystod amser egwyl. Mae'r mentrau hyn yn cyfoethogi sgiliau Cymraeg disgyblion ac yn hyrwyddo ethos Cymraeg cryf ledled cymuned yr ysgol.			
Gwybodaeth ynghylch a yw'r ysgol yn darparu cyfleusterau i aelodau'r gymuned ddysgu Cymraeg, neu gyfleusterau iddynt ymgymryd â gweithgareddau trwy gyfrwng y Gymraeg	Mae'r ysgol wedi ymrwymo i helpu'r gymuned ehangach i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg: • Mae'r ysgol wedi cynnal cyrsiau dysgu Cymraeg i rieni ac aelodau o'r gymuned ar safle'r ysgol yn y gorffennol. • Mae rhieni newydd yn cael gwybodaeth ac arweiniad ar ble y gallant gyrchu adnoddau 'Dysgu Cymraeg' i gefnogi eu taith i ddysgu'r iaith. Drwy'r mentrau hyn, mae'r ysgol yn helpu i gryfhau'r defnydd o'r Gymraeg yn yr ysgol ac yn y gymuned ehangach.	Cadarnhaol		
Yr effeithiau y gallai penderfyniad polisi eu cael ar y cyfleoedd i bobl	Byddai'r cynnig hwn yn cynyddu darpariaeth y Blynyddoedd Cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg ac felly'n cynyddu'r cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg.			

ddefnyddio'r Gymraeg, neu ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Nid yw'r cynnig hwn yn trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Mae Sir Gaerfyrddin hefyd yn cydnabod pwysigrwydd defnyddio'r Gymraeg y tu hwnt i'r ystafell ddosbarth. Drwy Strategaeth Hybu'r Iaith Gymraeg y cyngor a thrwy weithio gyda'n partneriaid, byddwn yn parhau i wneud y mwyaf o'r cyfleoedd i holl ddisgyblion Sir Gaerfyrddin a'n cymunedau ddefnyddio'r Gymraeg ym mhob agwedd ar fywyd bob dydd. Bydd dogfennau'r ymgynghoriad yn ddwyieithog sy'n golygu y bydd y cyhoedd yn cael cyfle i ddarllen dogfennau yn ymwneud â'r cynnig yn Gymraeg ac yn Saesneg a darparu ymateb yn eu dewis iaith.	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
Gwybodaeth ynghylch sut mae'r cynnig yn cyd-fynd â Chynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yr awdurdod ac unrhyw gamau y bydd angen eu cymryd yn y dyfodol o	Y weledigaeth: Y flwyddyn 2050: <i>Mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu, mae nifer y siaradwyr wedi cynyddu i filiwn a chaiff ei defnyddio ym mhob agwedd ar fywyd. Ymhlith y rheini nad ydynt yn ei siarad mae yna ewyllys da tuag ati ac ymdeimlad o berchnogaeth ohoni. Mae yna werthfawrogiad hefyd o'i chyfraniad i ddiwylliant, cymdeithas ac economi Cymru. Ein gweledigaeth ym mhob rhan o'r wlad yw creu amodau ffafriol sy'n cefnogi'r broses o gaffael yr iaith a'r arfer o ddefnyddio sgiliau Cymraeg. Rydym am</i>	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol

ganlyniad i'r newid i barhau i gydymffurfio â'r cynllun neu gyrraedd targedau'r cynllun.	<i>weld cynnydd yn yr arfer o drosglwyddo'r iaith o fewn y teulu, yr arfer o gyflwyno'r Gymraeg yn gynnar i bob plentyn a system addysg sy'n rhoi sgiliau Cymraeg i bawb.</i> Mae Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-2032 Cyngor Sir Caerfyrddin. Mae'n nodi gweledigaeth, nod ac amcanion yr awdurdod ar gyfer datblygu addysg cyfrwng Cymraeg dros gyfnod o ddeng mlynedd. Mae'r cynnig yn cyd-fynd yn llawn â Chynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yr awdurdod. Nod Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Sir Gaerfyrddin yw hyrwyddo cynnydd yn nifer y bobl o bob oed sy'n medru defnyddio'r Gymraeg gyda'u teuluoedd, yn eu cymunedau ac yn y gweithle. Mae'r cynnig hwn yn cefnogi Deilliant 1 'Mwy o blant meithrin/tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg'. Byddai newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 yn darparu addysg ran-amser cyfrwng Cymraeg i blant 3 oed yn Ysgol Llanybydder, gan gryfhau'r broses bontio rhwng darpariaeth			
---	--	--	--	--

	feithrin ac addysg gynradd cyfrwng Cymraeg. Byddai'r cynnig hwn yn darparu cyfleoedd cynharach ar gyfer trochi yn y Gymraeg o 3 oed, gan ddatblygu sgiliau iaith sylfaenol yn ystod blynyddoedd ffurfiannol disgyblion a sicrhau eu bod yn cael eu cefnogi i wneud hynny drwy gydol eu taith addysgol.			
--	--	--	--	--

Casgliad a Chrynodeb

Mae asesiadau cychwynnol yn dangos effaith gadarnhaol ar y Gymraeg o ganlyniad i'r cynnig hwn i newid ystod oedran Ysgol Llanybydder o 4-11 i 3-11 o fis Medi 2026.